

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-06-13
Besvaras senast
2023-06-21 kl. 12.00

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2022/23:777 Miljöfrågor som nedprioriteras till förmån för klimatmål

Parisöverenskommelsen från 2015 förutsätter från 2017 en budget om 600 Gt CO₂ som kan användas på olika sätt. I specialrapporten från IPCC 2018, *Special Report on Global Warming of 1,5°C*, anges en lägre siffra; endast 420 Gt CO₂ får användas för att målen ska kunna uppnås.

Vid rapporttillfället 2013 från IPCC (AR5) låg världens utsläpp på cirka 40 Gt CO₂ per år. Enligt scenariot RCP 8,5, som i AR5 definierades som ett referensscenario, prognostiserades utsläppen öka till cirka 90–100 Gt CO₂ per år.

I AR5 Annex II sidan 1 410 finns en tabell över årliga utsläpp tabellerade vart tionde år. Från denna tabell får man fram utfallet vid seklets slut enligt IPCC. För åttioårsperioden 2020–2100 blir summan ungefär 1 660 GtC eller 6 080 Gt CO₂. Målen i Parisöverenskommelsen tillåter dock endast 600 Gt CO₂ enligt ovan.

Vid det senaste rapporttillfället 2022 och AR6 pekar dock IPCC på det mer troliga scenariot, SSP2-4,5 där de ackumulerade utsläppen 2022–2100 kommer att bli ungefär 2 300 Gt CO₂ med utsläpp av 10 Gt CO₂ per år fram till 2100. Dessa utsläpp förväntas också ge en temperaturökning i storleksordningen 2,1 till 3,5 grader till seklets slut (bästa uppskattning pekar mot 2,7 grader) jämfört med en förindustriell temperatur som uppskattats vid den lilla istidens slut, 1850–1900.

Under förutsättning att klimatmodellerna stämmer någorlunda väl förväntas temperaturen enligt IPCC att stiga med ungefär lika mycket till som världen har upplevt sedan slutet av den lilla istiden, den kallaste perioden på minst 4 000 år.

Även med det lägre scenariot SSP2-4,5, som IPCC och vetenskapen nu anser vara det mest realistiska, är Parisöverenskommelsens mål på 1,5 grader redan överspelat.

Hur ser statsrådet på det faktum att politiker och myndigheter fortsätter att styra mot ett mål som så uppenbart saknar stöd, i såväl vetenskap som realism? Vilka konsekvenser ser statsrådet att en sådan målstyrning får för politikens möjligheter att ur ett alternativkostnadsperspektiv kunna ta itu med miljöproblem som faktiskt går att påverka och i dag är akuta?

Det gäller till exempel spridningen av mikro- och nanopartiklar från vindkraft och de tyngre elbilarnas däck och vägslitage plus tillverkning, återvinning och deponi av dessa icke hållbara alternativ. Ett annat exempel är miljöskyddsfrågorna där exempelvis PFOS, det farligaste av de tusentals ämnen som ingår i gruppen PFAS och som förbjöds först i EU, sedan flera år har identifierats i regnvatten ute på mätstationen Råö på Onsala söder om Göteborg – tidvis i samma koncentration som i orenat lakvatten från Brudaremossen, Göteborgs största soptipp, där allt avfall inklusive miljöfarligt deponerades 1938–1978. Halterna i regnvattnet är mycket låga, men PFOS är jämte dioxiner, PCB, ddt och flamskyddsmedel exempel på synnerligen skadliga miljögifter som kontinuerligt mäts upp i vårt regnvatten och i nedfall (deposition). Det tillförs vår naturmiljö varje dag, året runt, år efter år. Har då alla dessa nedfall och kontamineringar av vår miljö någon betydelse från hälso- och miljösynpunkt? Svaren uteblir så länge resurser till dessa livsavgörande ”detaljer” nedprioriteras till förmån för en resursallokering för att uppnå ett klimatmål utan mätbar global eller nationell effekt.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

Vilka överväganden har statsrådet gjort ur ett alternativkostnadsperspektiv när det gäller arbetet med klimatmål och deras faktiska möjligheter att påverka miljöproblemet?

.....

Elsa Widding (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck